

Erityiskansanopiston kannatusyhdistys ry
Lehtimäen opisto

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Erityiskansanopiston kannatusyhdistys ry:n (myöhemmin tekstissä kannatusyhdistys) mielestä tehty esitys vahvistaa vaikeasti vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten todellisia mahdollisuuksia perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen. Kannatusyhdistys korostaa sitä, että vaikeasti vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten mahdollisuudet saada yhdenvertaisesti opetusta muiden nuorten tavoin ja saada tarvitsemansa tuki- ja mukautustoimet toteutuvat uudistuksessa. Kannatusyhdistys pitää tärkeänä esityksen tavoitetta koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamisesta ja peruskoulunsa päättäneiden nuorten opintopolkujen sujuvuudesta. Kannatusyhdistys puoltaa esitystä ja haluaa kiinnittää huomiota joihinkin esityksen kohtiin.

Oppivelvollisuuden laajentamisessa tulee vahvistaa vaikeasti vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten kasvua tasa-arvoon ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Lehtimäen opiston koulutustehtävänä on pääasiallisesti vaikeasti vammaisille nuorille järjestettävä itsenäiseen ja hyvään elämään tähtäävä koulutus sekä ammatilliseen koulutukseen ja jatko-opiskeluun valmentava koulutus. Näistä lähtökohdista käsin on keskeistä, että vaikeasti vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten asema kohenee uudistuksessa ja että kannatusyhdistyksen ylläpitämä Lehtimäen opisto vapaan sivistystyön kansanopistona on mukana oppivelvollisuuden laajentamisessa.

Oppivelvollisuuden laajentamisessa tulee huolehtia siitä, että uudistuksen yhteydessä perusopetuksen järjestäjien ohjausvelvollisuutta toiselle asteelle vahvistetaan niin, että vaikeasti vammaisten lasten ja nuorten asema paranee nykyisestä tilanteesta. Perusopetuksen järjestäjien ja toisen asteen koulutuksen järjestäjien, kuten Lehtimäen opiston, on varmistettava vaikeasti vammaiselle nuorelle tiivis jatkumo toiselle asteelle.

Samalla, kun perusopetuksen järjestäjien ohjausvelvollisuutta toiselle asteelle vahvistetaan, on varmistettava, että vaikeasti vammaisille nuorille on riittävästi toisen asteen koulutuspaikkoja muun muassa esityksessä mainitussa Lehtimäen opistossa, jotta myös vaikeasti vammaisille ja erityistä tukea tarvitseville nuorille toteutuu vapaa hakeutumisoikeus perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen.

Kannatusyhdistys pitää tärkeänä, että toisen asteen koulutuksessa tulee vahvistaa vaativan erityisen tuen tehtävän mukaista tutkintokoulutusta, ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta, työhön valmentavaa koulutusta sekä erityisesti hyvään ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta. Vaikeavammaisten nuorten osalla on ehdottoman välttämätöntä, että toisen asteen opinnot säädetään maksuttomiksi sen kalenterivuoden loppuun, jona hän täyttää 20 vuotta. Tällä mahdollistetaan vaikeasti vammaisen opiskelijan yksilöllinen kasvu, kehittyminen ja oppiminen. Kannatusyhdistys pitää erinomaisena pykälän 25b toteamusta, että koulutuksen kestosta voidaan poiketa, mikäli kansanopiston ylläpitäjän § 4:ssä tarkoitetun ylläpitämisluvan pääasiallinen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Kannatusyhdistys pitää tätä hyvin perusteltuna ja erittäin tärkeänä.

Tällä hetkellä eri puolilla Suomea jää vaikeasti vammaisia ja erityistä tukea tarvitsevia nuoria toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle. Suurin puute lienee työhön ja itsenäiseen elämään

valmentavasta koulutuksesta, joka on suunnattu opiskelijoille, joilla ei sairauden, vamman tai niihin verrattavan muun syyn takia ole edellytyksiä hakeutua ammatilliseen perustutkintokoulutukseen. Lehtimäen opisto tarjoaa nuorille koulutuspalveluita, jotka tukevat erityisesti itsenäisyyttä, oman arjen hallintaa ja hyvää elämää. Näin ollen koulutukset valmentavat vaikeasti vammaista nuorta ammatillisiin opintoihin ja internaattimuotoisena koulutuksena samalla itsenäisyyteen ja oman elämän hallintaan. Tällöin myös vaikeasti vammaiselle ja erityistä tukea tarvitsevalle nuorelle avautuu Lehtimäen opiston koulutuksen jälkeen mahdollisuudet hakeutua jatkokoulutukseen esimerkiksi ammatilliseen koulutukseen oman lähialueensa ulkopuolelle.

Lehtimäen opiston koulutuslinjat antavat opiskelijalle valmiudet sopivaan työtehtävään kouluttautumiseen. Näille koulutuspaikoille valitut opiskelijat ovat pääsääntöisesti hyvin motivoituneita opiskelijoita. Erityistä tukea tarvitsevilla perusopetuksen oppilailla on usein myös yksilöllisiä vahvuuksia, joita Lehtimäen opiston koulutuksessa pystytään huomioimaan oppilaan opintojen suunnittelussa ja koulutuksen painopisteitä etsittäessä. Kannatusyhdistys toivoo, että Lehtimäen opiston koulutuslinjojen sisältöjä voidaan hyödyntää laadittaessa vaikeasti vammaisille ja erityistä tukea tarvitseville nuorille oppivelvollisille suunnatuille koulutuksille opetussuunnitelman perusteet.

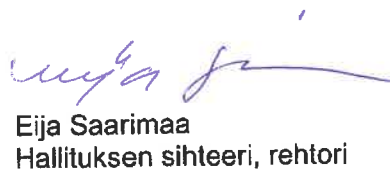
Lehtimäen opiston koulutustarjontaan kuuluu myös vaikeimmin vammaisten, laajaa tukea tarvitsevien nuorten koulutus. Tällöin koulutuksen tavoitteena on perusopetuksessa saavutetun elämänhallinnan ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja vahvistaminen. Tämä on tärkeä vaihe murrosikäisen nuoren elämässä ja itsenäistymisessä ja siten vaikuttaa ratkaisevasti nuoren sijoittumiseen yhteiskunnassa. Tarkoituksena on, että koulutuksen jälkeen nuorella on mahdollisimman hyvät valmiudet itsenäiseen, aktiiviseen ja mielekkääseen elämään niin kotona, työssä kuin yhteiskunnassakin.

Kannatusyhdistys pitää tarpeellisena, että vaikeasti vammaisille ja erityistä tukea tarvitseville nuorille taataan ilman opiskelijamäärärajausta mahdollisuus hakeutua kansanopistoihin, joiden pääasiallinen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Samalla näiden kansanopistojen resurssointi tulee turvata ilman esityksessä mainittua mahdollisuutta kaikkien opistojen määrärahaan ylityksestä aiheutuvaa rahoituksen laskua.

Erityiskansanopiston kannatusyhdistys ry:n puolesta

Alajärvellä 12.6.2020

Jorma Kauppila
Hallituksen puheenjohtaja

Eija Saarimaa
Hallituksen sihteeri, rehtori